CBS COPENHAGEN BUSINESS SCHOOL
HANDELSHØJSKOLEN

Danmarks små og mellemstore øer, befolkning og transportforbindelser

Lyck, Lise

Document Version
Final published version

Publication date:
2013

License
CC BY-NC-ND

Citation for published version (APA):
Lyck, L. (2013). *Danmarks små og mellemstore øer, befolkning og transportforbindelser*. Paper presented at Folkemødet 2013, Allinge, Denmark.

Link to publication in CBS Research Portal

General rights
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us (research.lib@cbs.dk) providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Download date: 17. Oct. 2025

Danmarks små og mellemstore øer, befolkning og transportforbindelser

13. august 2013. Må kun citeres med angivelse af forfatter. Stud.cand.merc Anders Munkesø Kjærbøll har medvirket med data og beregninger.

Lise Lyck
Centerleder
Center for Tourism and Culture Management
Copenhagen Business School
Solbjerg Plads 3, d.2.35, 2000 Frederiksberg
ll.tcm@cbs.dk
+45 38 15 34 64

Præsenteret på Folkemødet i Allinge 13-16. juni 2013 samt senere revideret og med Endelave som eksempel

Indledning

I denne artikel præsenteres befolkningens størrelse og udvikling på de 27 danske småøer samt på de mellemstore danske øer. Endvidere ses på tilgængeligheden i form af de fysiske transportmuligheder.

Det er erkendt, at den fysiske tilgængelighed, og her især færgedriften er livsnerven til de mindre øer. Det ses blandt andet af notatet fra Finansieringsudvalget 2013 fra Økonomi og Indenrigsministeriet om tilskudsordninger vedrørende kommuner med mindre øer. Notatet omhandler de 26 mindre øer (Mandø er undtaget pga. de specielle transportforhold) Det fremgår af notatet, at 78 % af merudgifterne for de 19 kommuner, der har små øer som en del af deres areal, skyldes færgedriften. beløbet udgjorde i alt 122,9 millioner kroner i 2012.

I gennemsnit beløb merudgifterne per øbo i alt til 33.738 kr. for kommunerne, men der er meget stor variation på belastningen for de enkelte kommuner. For 9 ud af de 19 kommuner er merudgifterne under 10 kr. per indbygger i kommunen.

De faktiske forhold og input fra øer og kommuner har givet anledning til at der i notatet er opstillet 2 nye modeller til fordeling af merudgifterne.

Den ene (model 1) er baseret på 2 objektive kriterier. Disse er øernes befolkningstal og færgernes sejlafstand, hvor begge variable er vægtet 50 %. En beregning af konsekvenserne af indførelse af disse objektive kriterier viser, at der vil blive meget store forskelle i tilskud

til de enkelte kommuner, jf. tabel 7 i ovennævnte notat. Beregningen viser også, at den afgørende variabel er øernes befolkningstal.

Den anden model (model 2) omfatter en fordeling baseret på en fordeling af driftsstøtten samt de 15 mio. kr. som § 20 tilfører i 2013, der tager udgangspunkt i kommunernes nettodriftsudgifter til færgedriften 2007 til 2012. Tabel 8 i notatet viser også ret betydelige udsving, i denne model i forhold til den nuværende fordeling, men kun en negativ samlet virkning for 2 kommuner.

Centrale problemstillinger

Ovennævnte notat har følgende fordele:

- Inddragelse af nyt ajourført datagrundlag til belysning af fordelingsproblematikken
- Samlede data for tilskud, således at de forholdsvis små beløb ikke splittes op og fordeles efter forskellige kriterier
- En enkel og let forståelig fordelingsnøgle

Blandt de væsentligste ulemper skal nævnes:

- Der er ikke taget højde for eller formuleret en vision for øernes fremtid. Det viser sig ved, at der ikke er set på serviceniveauet. Frekvensen for overfarter indgår ikke, hvorfor alene befolkningsændringer får en betydning. Den nuværende meget skæve frekvens indgår dermed som et konstant serviceniveau
- Der er ikke taget hensyn til spørgsmålet om sommerhuse og turister, det vil sige antallet af passagerer, der kan afspejle vækstudviklingen
- Der er ikke taget hensyn til udskrivningsgrundlaget for øboerne på de enkelte øer, og dermed for den indkomstmæssige udvikling på de enkelte øer
- Der er intet der umiddelbart sikrer, at de statslige overførsler til kommunerne kommer øboerne direkte til gavn

Konklusion og mulige løsninger

Det er ubetvivleligt, at der er behov for en ny fordeling, der bedre tilgodeser de små øers behov.
Det er en fordel, at spørgsmålet har fået en politisk bevågenhed, og at der bevilliges større midler. Det vil også være en fordel med en mere enkel fordelingsnøgle.
De 2 modeller, der er formuleret, er imidlertid utilstrækkelige til at løse problematikken. Det skyldes, at ø-tilskuddet er et generelt tilskud, der gives til kommunerne, og at dette tilskud ikke er øremærket til færgedrift eller andre ø-relaterede formål.

Der mangler en strategi for øernes fremtid, hvor der tages hensyn til befolkningsudvikling, befolkningens alderssammensætning og til muligheder for økonomisk vækst. I vedhæftede bilag er anført data der belyser befolkningsudviklingen både for de mindre øer og også for de mellemstore øer. Sidstnævnte behandles ikke i denne artikel, men er her alene anført til sammenligning. Der har desværre ikke været mulighed for at skaffe data vedrørende befolkningens alderssammensætning, da disse oplysninger ikke er frit tilgængelige hos Danmarks Statistik. Det er i midlertidig en sandsynlig hypotese, at den gennemsnitlige alder på

øerne er stigende som følge af, at unge forlader småøerne på grund af manglende muligheder for job og indkomsterhvervelse og på grund af lavt serviceniveau med hensyn til skoler og uddannelse. Det må formodes, at dette på sigt vil føre til en befolkningsnedgang, således at ø-befolkningen reduceres yderligere fra de nuværende 4.605 pr. 1. januar 2013. I bilaget er sammenhængen mellem færgepassagerantal og befolkning belyst. Dette kan give en vis indikation af turismeudviklingen, men her mangler centrale data for en fuldstændig belysning. Det samme gælder for andre økonomiske vækstfaktorer, som desværre heller ikke er belyst i bilaget.

I notatet og de 2 modeller tages udgangspunkt i det eksisterende serviceniveau, som alle ved er meget forskelligt i de enkelte kommuner med hensyn til, hvordan færgedrift og anden service over for øboerne tilgodeses, er ikke behandlet. Det betyder, at modellerne fastlåser de eksisterende forhold som udgangspunkt for udvikling, og at der dermed ikke åbnes for ny fremtidsmuligheder for øerne.

De i bilaget præsenterede tabeler viser, at der ikke er sammenhæng mellem billetpriser eller passagerer mellem de enkelte øer indbyrdes, samt at afstand heller ikke kan forklarer prisforskellen. Der er kort sagt ikke noget mønster i færgebetjeningen af øerne.

Det bør stærkt overvejes at udarbejde en egentlig ø-strategi og ø-politik, der kan bidrage til at understøtte forandrings- og vækstorienterede tiltag.

Ligeledes bør det overvejes ikke alene at se på øerne som en merudgift, men også at inddrage de positive spill-over effekter, som øerne kan have for den kommunale indkomstskabelse.

Et egentlig statsligt ø-sekretariat, der kan fokusere på ø-problematikken bør overvejes.

Endelave som eksempel på ø-problematikken

Horsens Kommune (som Endelave er en del af) har som den eneste landdistriktskommune med tilhørende småø-samfund ingen selvstændig landdistriktspolitik eller lignende tiltag i kommunens strategi (Ministeriet for By, Bolig og landdistrikter, 2013).

De merudgifter der er forbundet med øboerne på Endelave er for Horsens Kommune beregnet til 84.266 kr. per øbo om året svarende til 0,12 pct. af kommunens samlede beskatningsgrundlag. Denne merudgift kommer hovedsageligt fra færgetransport som for en gennemsnitlig småø-kommune står for 78 pct. af merudgifterne (Økonomi og Indenrigsministeriet, 2013). For de 19 kommuner med småøer er gennemsnittet 33.738 kr. i merudgift per øbo og 0,1 pct. af beskatningsgrundlaget. For nærværende får Horsens Kommune tildelt en driftsstøtte på 6.787.865 kr. hvilket vil blive markant reduceret hvis Finansieringsudvalgets model 1 bliver en realitet (Økonomi og Indenrigsministeriet, 2013). I dette tilfælde bliver tilskuddet reduceret med 2.161.950 kr. svarende til en reduktion på 42 pct. af den nuværen-

de driftsstøtte. Omvendt, hvis model 2 bliver en realitet, så vil kommunen kunne se frem til en forhøjelse af tilskuddet på 478.917 kr. svarende til 9 pct. Model 1 og 2 er omtalt på side 1.

Da udgifter til færgedrift fylder så stor en procentdel af småø-kommunernes merudgifter, er det forståeligt, at Finansudvalget vælger at se på tilgængelighed i deres modeller i form af kilometer afstand til øerne. Tilgængelighed kan også ses på andre måder, herunder hvor mange der rent faktisk benytter sig af færgetransporten. Sammenlignet med det gennemsnitlige årlige passagertal per øbo på 570 ligger Endelave f. eks forholdsvis lavt i tabellen med 324. Dette svarer til 43 pct. under gennemsnittet for de 18 småøer hvor passagertal er tilgængelig fra Danmarks Statistik (Statistikbanken, 2013).

Der er flere måder at beskue denne placering på, blandt andet ud fra hvor god tilgængeligheden til Endelave er, i form af fysisk afstand, samt at se på antallet af overfarter og kapacitet på færgen. En anden måde kan være at benytte sig af en tiltrækningskraftmodel, som ofte bruges til belysning af investeringspotentialer for ny infrastruktur. Modellen har adskillige antagelser, da den er baseret på Newton's tyngdelov som er svær at oversætte i en social kontekst. Modellen kan dog stadig bruges til at give et teoretisk perspektiv til belysning af behovet for tilgængelighed mellem småøer og fastland.

I tabel 1 er tiltrækningskraften udregnet på grundlag af *rejsetid*, da denne vektor gav den mest præcise lineære sammenhæng mellem passagertal og tiltrækningskraft (med en korrelationsværdi på 0,98). Tiltrækningskraft bør ses som en relativ værdi, og i transporthensyn som et udtryk for behovet for tilgængelighed. Dette relative behov er i tabel 1 beskrevet af vektoren *tiltrækningskraft i rejsetid per øbo*. For at sammenligne dette teoretiske behov med den faktiske tilgængelighed er vektoren *passagertal per øbo* inddraget, og begge er de vægtet i forhold til deres respektive gennemsnit for de 18 øer.

Som resultat får man et relativt forhold mellem behov og faktisk tilgængelighed der i Endelave's tilfælde viser sig at være 2,65 gange større end den tilgængelighed, der bliver leveret i form af hvor mange passagerer, der årligt benytter sig af forbindelsen. Når tallet er større end 1 betyder det, at behovet er større end tilgængeligheden. I Endelave's tilfælde er der således tale om en betydelig transportmæssig underforsyning.

For en mere præcis sammenligning kunne kapacitetstal med fordel være inddraget for færgetransporten. Det antages dog, at denne værdi ville have korreleret næsten perfekt med det faktiske passagertal, der i tabellen bliver vægtet og derfor ville give samme resultat. I samme øjemed, må det antages at færgetransporten i så vid udstrækning som muligt tilrettelægger overfarterne med henblik på at maximere kapacitetsudnyttelsen.

Tabel 1. Behov og faktisk tilgængelighed til 18 småøer i et tiltrækningskraftperspektiv

			Behov for tilgængelighed	*Faktisk tilgængelighed*	*Vægtet difference*
Småø	**Nærmeste center**	**Tiltrækningskraft i rejsetid**	**Tiltrækningskraft i rejsetid per øbo**	**Passagertal per øbo**	**Behov i forhold til faktisk tilgængelighed**
Askø	Nakskov	83	2,23	1081	0,38
Anholt	Grenaa	52	0,31	154	0,37
Femø	Nakskov	206	1,67	382	0,81
Bågø	Assens	45	1,67	778	0,40
Tunø	Odder	215	1,97	404	0,90
Omø	Skælskør	143	0,93	325	0,53
Sejerø	Kalundborg	445	1,28	233	1,01
Drejø	Svendborg	108	1,69	359	0,86
Lyø	Faaborg	141	1,40	693	0,37
Skarø	Svendborg	149	4,52	697	1,19
Agersø	Skælskør	447	2,47	580	0,78
Avernakø	Faaborg	222	1,95	614	0,58
Endelave	Horsens	818	4,65	324	2,65
Fejø	Nakskov	1.369	2,95	349	1,56
Venø	Struer	1.303	6,86	1232	1,03
Strynø	Rudkøbing	255	1,26	312	0,75
Årø	Haderslev	1.666	10,61	879	2,22
Fur	Skive	6.029	7,30	869	1,55
Gennemsnit		761	3,10	570	1,00

Anmærkning: definitionen af tiltrækningskraft i rejsetid er defineret som (population på småø + population i nærmeste center)/rejsetid i minutter i anden potens. Rejsetid omfatter færge plus tid i bil ud fra Google's rutevejledning

Behov for tilgængelighed er defineret som tiltrækningskraft i rejsetid divideret med antallet af øboere.

Faktisk tilgængelighed er defineret som passagertal per øboer.

Vægtet difference viser behov i forhold til faktisk tilgængelighed. Et tal der er større end 1 viser, at der er en relativ underforsyning i forhold til øerne som helhed.

Referencer

Finansieringsudvalget, 2013, "*Tilskudsordningen vedr. kommuner med mindre øer"* Økonomi og Indenrigsministeriet juni 2013.

Lyck, L. 2011, "*Rammebetingelser for økonomisk vækst på landet med fokus på turisme"* Frederiksberg bogtrykkeri 2011.

Lyck, L. 2012 *"Krydstogtturisme i Danmark med fokus på Bornholms muligheder",* presented at Seminar om Krydstogtsturisme i Østersøen, Christiansborg, 21. November 2012

Lyck, L. 2012, *"Kommunal turismepolitik som kommunal erhvervspolitik – hvorfor og hvordan?"* Præsenteret på turistmøde, Kokkedal Slot, 24. Maj 2012

Lyck, L. 2012, *"Turisme som erhvervspolitik for udkantsområder og små øer"*. Præsenteret på visionsmøde om udkants Danmark, 25-27. maj 2012. Tunø, Arrangeret af netværket Ø og Land.

Lyck, L. Endnu ikke trykt: "*Transport til danske øer"*

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter 2013. *"Serviceeftersyn af kommunale landdistriktspolitikker"*, Pressemeddelelse, 12.4.2013

Statistikbanken 2013. Data for befolkning og transport fra "*BEF og SKIB33"*

Bilag 1

De 27 småøer omfatter øerne Aarø, Agersø, Anholt, Askø, Avernakø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Bågø, Drejø, Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø og Venø. For disse øer er anført befolkningstal og befolkningsudvikling over tid. Udviklingen er også illustreret i figurer.
Bemærk, at 9 af småøerne har under 100 indbyggere.

Tabel 2. Folketal for 1. januar 2013

Ø	Øboer 1. januar 2013
Aarø	157
Agersø	181
Anholt	169
Askø	37
Avernakø	114
Barsø	22
Birkholm	11 (Minimum)
Bjørnø	32
Bågø	27
Drejø	64
Egholm	48
Endelave	176
Fejø	464
Femø	123
Fur	826
Hjarnø	104
Hjortø	8
Lyø	101
Mandø	41
Nekselø	18
Omø	154
Orø	846 (Maksimum)
Sejerø	348
Skarø	33
Strynø	202
Tunø	109
Venø	190
Total	4.605

Figur 1. Befolkningsudvikling 1901 til 2013

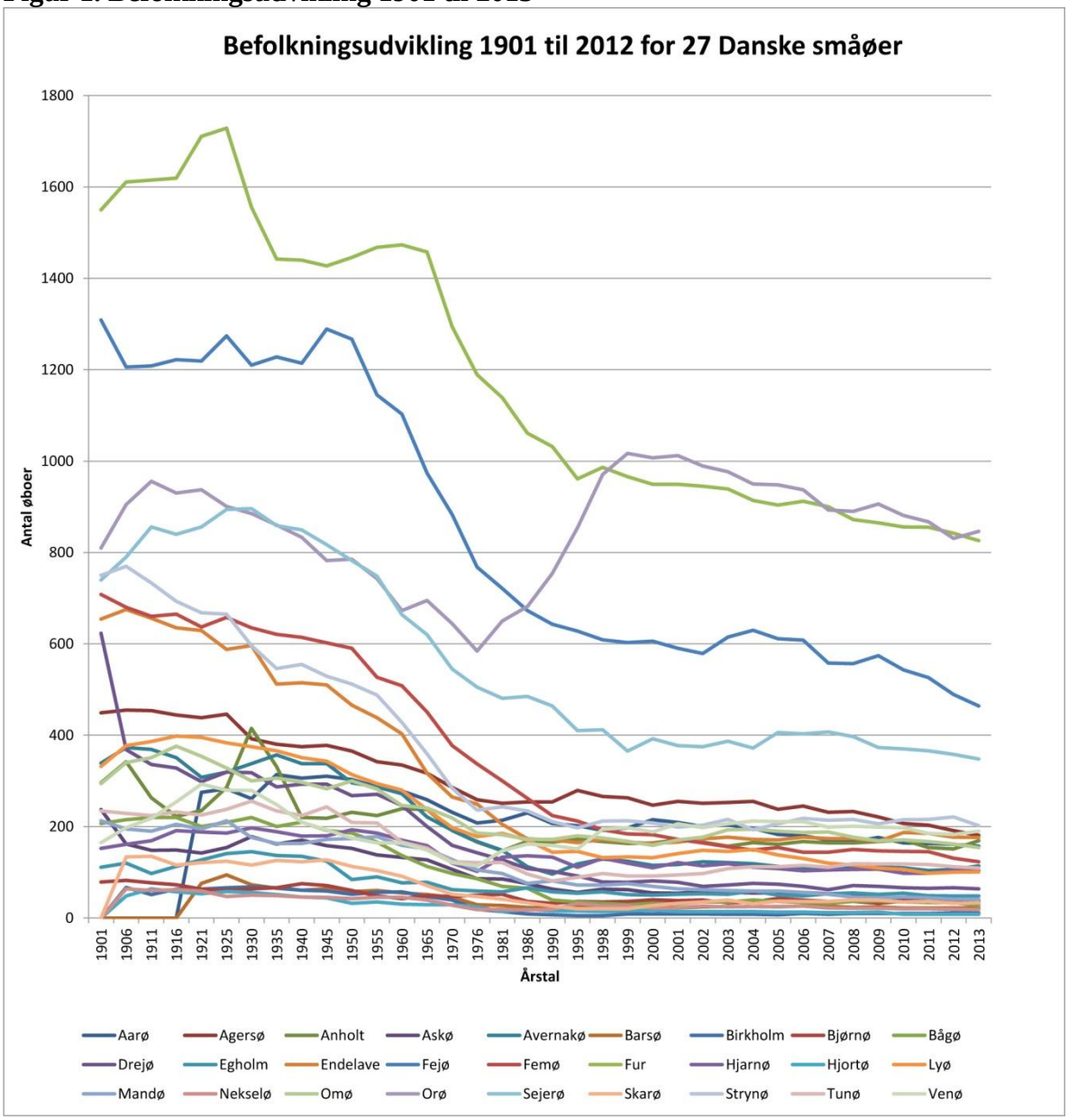

Tabel 3. Befolkningsudviklingen fra 2000 til 2013

	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Udvikling
Aarø	215	183	180	171	167	176	164	163	161	157	Negativ
Agersø	247	238	245	231	233	221	207	203	191	181	Negativ
Anholt	164	161	167	164	164	167	171	154	151	169	Stabil
Askø	55	55	56	53	47	46	43	37	37	37	Negativ
Avernakø	115	113	110	110	111	111	110	104	106	114	Stabil
Barsø	26	25	26	26	23	24	22	22	22	22	Stabil
Birkholm	9	7	10	8	10	10	10	10	11	11	Stabil
Bjørnø	40	43	39	36	36	32	37	37	33	32	Negativ
Bågø	32	36	34	32	36	37	35	34	33	27	Negativ
Drejø	81	74	69	62	71	69	66	65	66	64	Negativ
Egholm	50	50	48	53	55	52	54	49	48	48	Stabil
Endelave	163	171	177	174	174	168	187	185	177	176	Stabil
Fejø	606	611	608	558	557	574	543	526	489	464	Negativ
Femø	182	154	144	144	150	147	146	145	131	123	Negativ
Fur	949	904	912	900	872	865	856	855	842	826	Negativ
Hjarnø	110	108	103	105	106	107	98	98	104	104	Stabil
Hjortø	17	13	13	12	12	13	8	8	8	8	Negativ
Lyø	132	138	130	120	116	109	106	98	100	101	Negativ
Mandø	69	59	56	52	46	44	46	44	41	41	Negativ
Nekselø	22	24	26	22	21	21	20	20	19	18	Negativ
Omø	159	190	187	188	177	169	171	167	162	154	Negativ
Orø	1.007	948	937	893	890	906	881	867	831	846	Negativ
Sejerø	392	406	403	407	397	373	370	366	358	348	Negativ
Skarø	27	37	36	36	40	39	35	36	32	33	Stabil
Strynø	208	206	218	214	216	206	215	216	221	202	Stabil
Tunø	92	112	115	111	119	118	118	117	112	109	Stabil
Venø	188	211	211	199	201	199	197	185	183	190	Stabil
Total	5.357	5.277	5.260	5.081	5.047	5.003	4.916	4.811	4.669	4.605	

Det ses tydeligt at for langt de fleste øer er udviklingen i befolkningens størrelse negativ. En aldersfordeling vil være hensigtsmæssig til belysning af forholdet.

Bilag 2

De 13 mellemstore øer omfatter øerne Als, Bornholm, Falster, Fanø, Langeland, Lolland, Læsø, Mors, Møn, Rømø, Samsø, Tåsinge og Ærø. For disse øer er anført befolkningstal og befolkningsudvikling over tid. Udviklingen er også illustreret i figur 2.

Tabel 4. Folketal for 1. januar 2013

Ø	Indbyggere 2013
Als	50.682
Bornholm	40.715
Falster	42.544
Fanø	3.237
Langeland	12.644
Lolland	62.578
Læsø	1.839
Mors	21.163
Møn	9.580
Rømø	618
Samsø	3.806
Tåsinge	6.174
Ærø	6.516
Total	262.096

Figur 2. Befolkningsudvikling 1901 til 2013

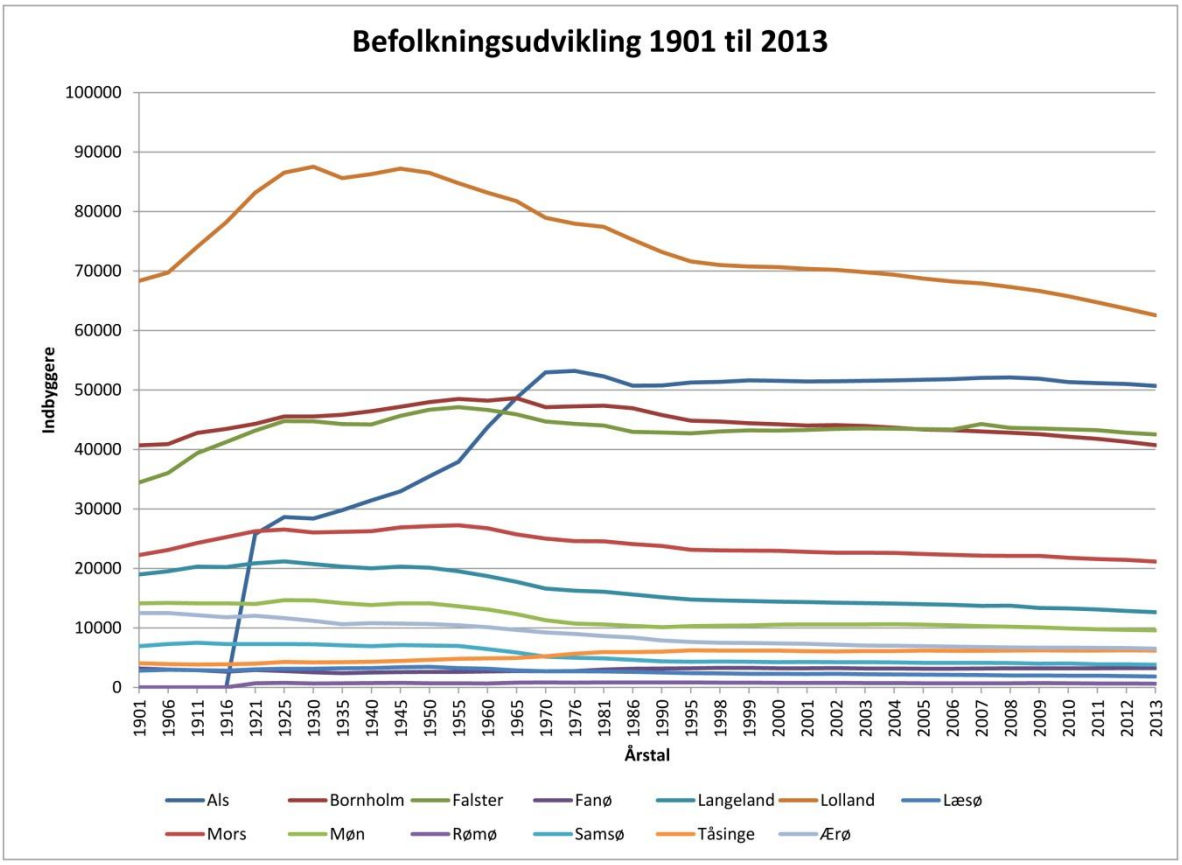

Tabel 5. Befolkningsudviklingen fra 2000 til 2013

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Udvik-ling
Als	51.526	51.437	51.480	51.533	51.597	51.718	51.806	52.052	52.109	51.892	51.322	51.166	51.007	50.682	Negativ
Born-holm	44.238	44.024	44.091	43.956	43.673	43.347	43.245	43.040	42.817	42.563	42.154	41.802	41.303	40.715	Negativ
Falster	43.171	43.261	43.442	43.537	43.498	43.405	43.364	44.266	43.640	43.530	43.389	43.244	42.808	42.544	Negativ
Fanø	3.214	3.212	3.227	3.169	3.169	3.151	3.143	3.170	3.192	3.207	3.219	3.213	3.251	3.237	Stabil
Lange-land	14.412	14.342	14.219	14.148	14.081	13.995	13.881	13.704	13.723	13.340	13.277	13.090	12.858	12.644	Negativ
Lolland	70.640	70.383	70.201	69.796	69.360	68.751	68.224	67.908	67.306	66.655	65.764	64.730	63.678	62.578	Negativ
Læsø	2.293	2.266	2.268	2.228	2.177	2.145	2.091	2.058	2.003	1.993	1.969	1.949	1.897	1.839	Negativ
Mors	22.957	22.778	22.638	22.641	22.604	22.441	22.293	22.159	22.091	22.098	21.800	21.568	21.438	21.163	Negativ
Møn	10.542	10.587	10.600	10.580	10.618	10.547	10.448	10.294	10.200	10.074	9.909	9.777	9.648	9.580	Negativ
Rømø	771	777	753	729	710	697	677	677	689	715	680	650	647	618	Negativ
Samsø	4.233	4.266	4.251	4.221	4.197	4.125	4.124	4.130	4.085	4.003	4.010	3.885	3.889	3.806	Negativ
Tåsinge	6.184	6.071	6.054	6.111	6.127	6.192	6.155	6.160	6.188	6.217	6.187	6.194	6.210	6.174	Stabil
Ærø	7.392	7.306	7.191	7.050	6.995	6.932	6.863	6.786	6.702	6.698	6.669	6.653	6.625	6.516	Negativ
Total	281.573	280.710	280.415	279.699	278.806	277.446	276.314	276.404	274.745	272.985	270.349	267.921	265.259	262.096	

Det ses tydeligt at befolkningsudviklingen for langt de fleste øer er negative.

Bilag 3. Transportforbindelser til de små og mellemstore øer

Tabel 6. Danske småøer og deres færgeforbindelser

Småøer	Forbindelse
Aarø	Årøsund – Årø
Agersø	Stignæs - Agersø
Anholt	Grenaa – Anholt
Askø	Bandholm – Askø
Avernakø	Faaborg – Avernakø – Lyø
Barsø	Barsø Landing – Barsø
Birkholm	Marstal –Birkholm Havn
Bjørnø	Fåborg - Bjørnø
Bågø	Assens - Bågø
Drejø	Svendborg – Drejø -Skarø
Egholm	Aalborg – Egholm
Endelave	Snaptun – Endelave
Fejø	Kragenæs –Fejø
Femø	Kragenæs –Femø
Fur	Branden – Fur
Hjarnø	Snaptun – Hjarnø
Hjortø	Svendborg – Hjortø
Lyø	Faaborg – Avernakø – Lyø
Mandø	Tidevandsdæmning
Nekselø	Havnsø – Nekselø
Omø	Stignæs - Omø
Orø	Hammer Bakke – Orø
	Holbæk – Orø
Sejerø	Havnsø – Sejerø
Skarø	Svendborg – Drejø -Skarø
Strynø	Rudkøbing – Strynø
Tunø	Hou – Tunø
Venø	Struer - Venø

Tabel 7. mellemstore øer og deres transportforhold

Als	
Færger	Hardeshøj – Ballebro, Fynshav – Bøjden, Fynshav – Søby
Broer	Christian d. X´s (1930), Als-sundbroen (1981)
Lufthavn	Sønderborg lufthavn (1950)
Bornholm	
Færger	Ystad – Rønne, Rønne-Køge (til 2005 Rønne-København), Rønne – Sassnitz, Allinge – Simrishamn, Nexø - Kolobrzeg
Lufthavn	Kastrup – Bornholm (1940)
Falster	
Færger	Stubbekøbing – Bogø, Gedser - Rostock
Broer	Farøbroerne (1985), Storstrømsbroen (1937), Guldborgbroen (1934), Kong Frederik d. IX's bro (1963)
Tunnel	Guldborgsundtunnel (1988)
Fanø	
Færger	Fanø - Esbjerg
Langeland	
Færger	Rudkøbing – Strynø, Spodsbjerg – Tårs
Broer	Langelandsbroen (1962)
Lolland	
Færger	Spodsbjerg - Tårs, Rødby – Putgaarden, Bandholm – Askø, Kragenæs – Fejø, Kragenæs - Femø
Broer	Guldborgsundbroen (1934), Guldborgsundtunnel (1988), Kong Frederik d. IX's bro (1963)
Læsø	
Færger	Læsø - Frederikshavn
Mors	
Færger	Arup – Feggersund, Hurup – Næssund
Broer	Vilsundbroen (1939), Sallingsundbro (1973)
Møn	
Broer	Dronning Alexandrines bro (1943), Dæmning (1942)
Samsø	
Færger	Hou – Sælvig, Kalundborg – Kolby Kås, Kolby Kås - Hou

Tåsinge	
Broer	Svendborgsundbroen (1966), Siøsundbroen (1962)

Ærø	
Færger	Søborg – Faaborg, Ærøskøbing – Svendborg, Søby – Fynshav

Anmærkning: Rømø og Mandø er ikke behandlet pga. hhv. dæmning og tidevandsvej.

Bilag 4. Alle små og mellemstore øer alene med færgeforbindelser

Tabel 8. små og mellemstore øer med færgeforbindelse

Småøer	Færge/navn	Alder	Pris (voksen/bil) 2013	Sejltid	Passager kapacitet	Bil kapacitet	Selskab
Aarø	M/F Aarø	1999	37/57	7-8 min	98	12	Aarø Færgefart (Haderslev kommune)
Agersø	M/F Agersø III	2012	48/129	15 min	98/60	19	Agersø-Omø Færgerne
Anholt	M/F Anholt	2003	180/3145	165-180 min	148	30	Grenå-Anholt Færgefart
Askø	M/F Christine	2002	55/110	25 min	147	30	Lolland Færgefart
Avernakø	M/F Faaborg III	2012	115/185	30/70 min	147	16	Ø-Færgen A/S
Barsø	M/S Barsøfærgen	1980	42/124	15 min	24	3-4	Barsø Færgen
Birkholm	M/S Birkholmposten	2006	70	25 min	12	0	Ærø kommune
Bjørnø	M/F Lillebjørn	1994	56	17 min	20	0	Bjørnø Færgen A.m.b.a.
Bågø	M/F Baagø Færgen	1976	85/285	29 min	100	8	Assens-Baagø Færgefart
Drejø	M/F Højestenene	1997	95/380	75/55 min	98	10	M/S Højestenene
Egholm	M/F Egholm	1972	18/66	5 min	24	2	Egholm Færgen
Endelave	M/F Endelave	1998	185/245	60	246	22	Endelave Færgefart
Fejø	M/F Christine	2002	55/180	15 min	147	30	Lolland Færgeselskab
Femø	M/F Femøsund	1999	80/185	50 min	98/60	12	Lolland Færgefart
Fur	M/F Sleipner-Fur	1996	20/100	4 min	148	30	Fursund Færgefart
Hjarnø	M/F Hjarnø	1987	38/49	5 min	24/48	6	Hjarnø Færge-

							fart
Hjortø	M/F Hjor-tøboenv	1976	95/190	60 min	12	1	I/S Hjortøboen
Lyø	M/F Faaborg II	1965	115/185	40-60 min	150	12-14	Ø-Færgen A/S
Nekselø	M/F Nekselø	1969	80	20 min	73/26	3	Sejerøbugtens Færger
Omø	M/F Omø	2004	87/230	50 min	98	17	Agersø Omø Færgerne
Orø	M/F Orø	2003	59/113	30 min	98	18	Færgefarten Orø-Holbæk I/S
	Østre Færge	1962	44/92	7 min	10	0	Østre Færge A/S
Sejerø	M/F Sejerø Færgen	1998	140/285	60 min	245	36	Sejerøbugtens Færger
Skarø	M/F Højeste-nene	1997	45/35	45/35 min	98	10	M/S Højestene-ne
Strynø	M/F Strynøboen	1966	80/150	29 min	72	12	Driftselskabet Strynø-Rudkøbing Fær-gefart ApS
Tunø	M/F Tunøfær-gen	1993	180/623	55 min	200	x	Hov-Tunø Fær-gefart
Venø	M/F Venø Færgen	2010	80/150	2 min	76	13	Venø Færgefart

Bemærkning: Mandø indgår ikke, grundet tidevandsdæmningen.

Mellemstore øer	**Færgens Navn**	**Alder**	**Pris kr. (voksen/bil)**	**Sejltid**	**Passagerer kapacitet (Som-mer/vinter)**	**Bil kapacitet**	**Selskab**
Bornholm							
Ystad - Rønne	H/F Leonora Christina	2011	192/1128	80 min	1400	350	Færgen A/S
Ystad - Rønne	H/F Villum Clausen	2000	192/1128	80 min	1055	215	Færgen A/S
Rønne-Køge[1]	M/S Ham-merodde[2]	2005	284/1645	5 timer 30 min	400	200	Færgen A/S
Rønne–Sassnitz	M/S Ham-merodde	1976	178/846	3 timer 30 min	1500	260	Færgen A/S
Rønne–Sassnitz	M/F Povl Anker	1976	178/846	3 timer 30 min	1500	260	Færgen A/S
Allinge – Sim-rishamn[3]	HSC Born-holm Express	2006	275	60 min	245	0	Christiansø-farten ApS
Nexø - Kolobr-zeg[4]	M/S Jantar	1986	130	4 timer 30 min	288	0	Kolobrzeska Zegluga Pasazerska (KZP) (Polen)

[1] Ændret fra Rønne-København i 2005
[2] Hammerodes søsterskib M/F Duerodde blev solgt i 2010, Hammerode blev i den forbindelse ombygget
[3] sat til salg 27 marts 2013, hvilket ved medfører nedlægning af ruten. Ruten sejler kun halvårligt.
[4] Sejler kun halvårligt

Fanø							
Fanø-Esbjerg	M/F Fenja & M/F Menja	1998	40/300-415	12 min	395/296	35	Færgen A/S
Fanø-Esbjerg	M/B Sønder-ho	1962	40/300-415	12 min	163	0	Færgen A/S
Læsø							
Læsø - Frederikshavn	M/F Margre-te Læsø	1997	170/400	90 min	500	78	Læsø Linien
Læsø-Frederikshavn	M/F Ane Læsø	1995	170/400	90 min	440/300	74	Læsø Linien
Samsø							
Hou -Sælvig	M/F Kanhave	2009	94/415	60 min	600	122	Færgen A/S
Kalundborg – Kolby Kås	M/F Kyholm	1998	118/335	1 time 50 min	550/390	90	Færgen A/S
Ærø							
Ærøskøbing – Svendborg	M/F Ærøskø-bing	1999	130/280	75 min	395/250	42	Ærøfærgerne A/S
Søborg – Faa-borg	M/F Marstal	1999	130/280	60 min	395/250	42	Ærøfærgerne A/S
Søby – Fynshav	M/F Skjold-næs	1979	130/280	70 min	245/150	36	Ærøfærgerne A/S

Tabel 9. Frekvenstabel 2013

Småøer	**Daglige sejladser hverdage**	**Daglige sejladser lørdage**	**Daglige sejladser søndag og helligdage**
Aarø	16	14	14
Agersø	15-16	12-14	12-14
Anholt	0-1	0	0
Askø	8	6	4
Avernakø	7	7	5
Barsø	8	5	5
Birkholm	2	2	1
Bjørnø	7	4	4
Bågø	4	4	4
Drejø	4-5	4	3

Egholm	Efter behov inden specificerede tidsrum		
Endelave	2-4	2-3	3-4
Fejø	20	18	16
Femø	6-9	5-7	5-7
Fur	72 daglige afgange eller efter behov		
Hjarnø	30	20	20
Hjortø	1-2	1-2	1-2
Lyø	7	7	5
Nekselø	1-7	0-7	0-7
Omø	5-8	4-8	4-8
Orø	11	5	5
	37 eller efter behov alle dage		
Sejerø	4-6	4-5	3-6
Skarø	5-9	6-7	4-8
Strynø	8-10	5	4-5
Tunø	2	1-2	1-2
Venø	Efter behov alle dage		

Agersø: forskellene er et resultat af varierende sejlplan for sommer og vinter
Anholt: Anholtfærgen sejler som udgangspunkt en gang hver mandag, tirsdag, torsdag, fredag og enkelte weekender og helligdage.
Barsø: alle turer skal forudbestilles og sejler dermed ikke uden bestilling.
Birkholm: alle turer skal forudbestilles og sejler dermed ikke uden bestilling.
Bjørnø: yderligere ture eksisterer for at hjælpe til skolegangs for øens børn.
Bågø: Der sejles 6 turer i stedet for 4 om mandagen.
Egholm: færgen sejler efter behov i tidsrummet 6:30 til 8:20 i hverdage derefter hver halve time frem til kl. 23:15, fredag til kl. 00:15. Lørdag sejles efter behov fra 7:15 derefter hver halve time til 00:15. Søndage sejles efter behov fra 08:45 derefter hver halve time til 23:15.
Endelave: Endelaves sejlplan er tilpasset fra uge til uge og ingen generel struktur eksisterer og variationen er et resultat af sæson og særlige behov.
Fejø: Det er muligt alle dage at bestille en ekstra afgang en time senere end sidste skemalagte afgang uden beregning, skal bestilles senest klokken 17 samme dag.
Femø: I hverdagen kan der uden beregning bestilles færge til klokken 22:30. lørdag kan den bestilles imellem kl. 7:00 og 19:30 og søndag til kl. 21:30.
Fur: Færgen sejler ekstra turer efter behov.
Hjarnø: Mange undtagelser til den gennerelle plan som følge af at vente på busafgange, undtagelser om onsdagen og ekstraturer i sommermånederne samt helligdage.
Hjortø: variationer skylder forskel på sommer og vinter sejlplan, desuden skal nogle afgange bestilles i vinterhalvåret.
Lyø: Variation skyldes forskel på sommer, vinter, efterår og forårsplan. I vinterperioden skal alle overfarter lørdag, søndag og helligdage bestilles, i sommerhalvåret skal den første afgang bestilles.
Omø: Variation skyldes forskel på sommer og vinter halvår samt særlige hensyn. Nogle turer skal bestilles dagen før, men sejles uden ekstra gebyr.
Orø, Holbækfærgen:
Orø, Østre færge: Sejler hvert 20 min eller efter behov.
Sejerø: variation skyldes forskel mellem sommer og vinterplan samt enkelte særlige hensyn i planen.
Skarø: Variation skyldes særlig tilrettelæggelse og særlige hensyn samt udvidelse med sidste afgang kl. 21:15 i sommerperioden.
Strynø: Variation er hensyn af særlig tilpasning, og den er kun gældende til 1. juni 2013
Tunø: Variation skyldes særlige perioder med flere eller færre afgange, juli og august har generelt flere afgange.
Venø: Sejler hver halve time fra klokken 5:30 til 7:00 og derefter hver 20 min til kl. 18, fra kl. 18 til 24 sejles der hver halve time.

Antal sejladser har stor variation, de enkelte færger varierer i forhold til årstid og belastning. Ligeledes findes der undtagelser i forbindelse med særlige behov. Nogle færger kræver bestilling forud for sejlads.

Bilag 5. Øer der både har broforbindelse og færgeforbindelse

Tabel 10. øer med bor og færgeforbindelse

Mellemstore øer	**Færgens Navn**	**Alder**	**Pris kr. (voksen/bil)**	**Sejltid**	**Passager kapacitet (Sommer/vinter)**	**Bil kapacitet**	**Selskab**
Als							
Hardeshøj - Ballebro	M/F Bitten Clausen	2001	20/50	8-10 min	98/147	30	Hardeshøj-Ballebro Færgefart
Fynshav – Bøjden	M/V Frigg Sydfyen	1984	60/225	50 min	338/200	50	Færgen A/S
Fynshav – Bøjden	M/V Odin Sydfyen	1982	60/225	50	338/200	50	Færgen A/S
Fynshav – Søby	M/F Skjoldnæs	1979	130/280	70 min	245/150	36	Ærøfærgerne A/S
Falster							
Gedser - Rostock	M/F Prins Joachim	1980/ 2000	50/399-1149	1 time 45 min	2180	225	Scandlines Gedser-Rostock A/S
Gedser - Rostock	M/F kronprins Frederik	1980/ 1998	50/399-1149	1 time 45 min	2180	225	Scandlines Gedser-Rostock A/S
Stubbekøbing - Bogø	M/F Ida	1959	25/65	12 min	100	12	Bogø – Stubbekøbing færgefart
Langeland							
Spodsbjerg-Tårs	M/F Lolland	2012	80/260	45 min	600	122	Færgen A/S
Spodsbjerg-Tårs	M/F Langeland	2012	80/260	45 min	600	122	Færgen A/S
Forbindelse til Strynø							
Lolland							
Spodsbjerg-Tårs	M/F Lolland	2012	80/260	45 min	600	122	Færgen A/S
Spodsbjerg-Tårs	M/F Langeland	2012	80/260	45 min	600	122	Færgen A/S
Rødby - Put-	M/F	1997/	40/499	45 min	1200	364	Scanlines

gaarden	Deutchland	2003					
Rødby - Put-gaarden	M/F Prinsesse Benedikte	1997/ 2003	40/499	45 min	1140	364	Scanlines
Rødby - Put-gaarden	M/F Schles-wig-Holstein	1997/ 2003	40/499	45 min	1200	364	Scanlines
Rødby - Put-gaarden	M/F PrinsRichard	1997/ 2003	40/499	45 min	1140	364	Scanlines
Rødby - Put-gaarden Farlig gods-transport	M/F Holger Danske	1976/ 1992			12	0	Scanlines

Forbindelse til Fejø, Femø og Askø

Mors

Arup – Fegger-sund	M/F Næs-sund	1964	10/90	5 min	98	10	Mors-Thy færgefart
Hurup – Næssund	M/F Salling-sund	1958	10/90	5 min	97	12	Mors-Thy færgefart

Møn & Tåsinge og Rømø har ingen færger

Færgen A/S priser for personbiler er inkl. op til 9 personer. Priserne er variable og mindstepris er opgivet.
Mors-Thy Færgefart, bilpris inklusiv passagerer.
Alle priserne er for enkeltbilletter.

Bilag 6. Passagertal

Tabel 11. Passagertal for mindre danske øer

Passagerer i tusinde for små øer	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Havnsø-Sejerø	69	78	76	85	95	93	86	90	91	91	90	89	82	81	81
Holbæk-Orø	115	120	125	131	134	146	132	134	125	111	110	109	102	95	89
Stigsnæs-Agersø	116	122	126	125	126	126	124	118	120	115	115	113	103	102	105
Stigsnæs-Omø	49	53	59	61	61	60	60	59	58	56	55	54	53	50	50
Bandholm-Askø	33	35	35	32	37	34	35	35	30	30	42	40	42	39	40
Fejø-Kragenæs	228	216	207	217	214	251	253	267	289	184	193	190	173	159	162
Femø-Kragenæs	62	56	60	58	53	67	70	81	103	53	54	49	46	45	47
Fåborg-Avernakø-Lyø	83	86	84	87	86	91	87	92	85	80	75	80	77	77	70
Svendborg-Skarø-Drejø	42	44	42	43	47	48	46	45	46	43	45	47	57	41	23
Rudkøbing-Strynø	60	62	59	61	63	63	64	68	67	64	69	67	65	64	63
Assens-Baagø	28	34	29	27	33	31	29	28	27	26	27	27	24	21	21
Aarø-Aarøsund	150	166	162	148	145	140	136	141	137	133	133	133	138	139	138
Horsens-Endelave	55	62	62	60	61	61	61	64	65	64	60	55	56	55	57
Hov-Tunø	43	48	47	51	53	52	49	44	50	46	51	50	46	48	44
Grenaa-Anholt	21	21	23	22	24	27	25	26	26	27	28	28	28	28	26
Branden-Fur	516	756	788	639	512	540	430	585	699	737	738	707	705	721	718
Kleppen-Venø	249	252	246	238	247	265	267	267	259	252	261	265	241	237	234
Esbjerg-Fanø	1686	1744	1734	1706	1712	1744	1730	1709	1723	1738	1709	1686	1667	1690	1636
I alt	3605	3955	3964	3791	3703	3839	3684	3853	4000	3850	3855	3789	3705	3692	3604

Danmarks Statistik har ikke data for alle ruter, og data er derfor ikke præsenteret for passagerer til øerne Barsø, Birkholm, Bjørnø, Egholm, Hjarnø, Hjortø, Nekselø og Skarø.

Tabel 12. Passagertal for mellemstore danske øer

Passagerer i tusinde for mellemstore øer	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Als															
Hardeshøj – Ballebro	213	200	191	214	255	272	278	294	317	296	277	280	270	273	221
Fynshav – Bøjden	232	255	276	288	303	310	319	328	333	336	337	342	338	356	335
Fynshav – Søby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	59	64	66
Bornholm															
Ystad - Rønne	800	727	803	1037	1115	1156	1222	1242	1302	1307	1308	1281	1190	1261	1310
København - Rønne	355	370	312	216	231	216	154	0	0	0	0	0	0	0	0
Rønne-Køge	0	0	0	0	0	0	30	119	100	101	98	93	82	57	60
Rønne – Sassnitz	114	99	104	88	144	129	121	91	96	102	101	93	93	103	98
Allinge – Simrishamn (12 juni – 1 september)	0	0	0	3	0	0	0	0	24	20	25	21	24	22	26
Nexø – Kolobrzeg (juli - august)	0	9	0	60	54	27	25	31	47	46	50	41	33	28	26
Rønne-Swinioujscie (juni - september)	12	13	11	7	10	11	11	12	11	12	10	10	11	0	0
Rønne-Mukran	81	76	73	75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Falster															
Gedser - Rostock	1494	1643	1242	1172	1226	1297	1264	1376	1507	1612	1643	1517	1423	1368	1414
Fanø															
Fanø - Esbjerg	1686	1744	1734	1706	1712	1744	1730	1709	1723	1738	1709	1686	1667	1690	1636
Langeland															
Spodsbjerg – Tårs	578	520	519	527	532	542	530	513	522	519	522	481	451	425	461
Lolland															
Spodsbjerg - Tårs	578	520	519	527	532	542	530	513	522	519	522	481	451	425	461
Rødby – Putgaarden	5850	5617	5430	6028	6508	6421	6744	6761	6789	7058	6756	6305	6261	6028	6000
Læsø															
Læsø - Frederikshavn	223	234	233	246	254	252	259	262	265	270	279	269	261	263	253

Mors															
Arup – Feggersund	115	100	102	99	98	95	97	99	110	110	105	94	82	83	151
Hurup – Næssund	146	144	142	133	141	144	134	136	149	147	154	144	144	137	80
Samsø															
Kalundborg – Kolby Kås	133	147	142	150	153	155	159	157	159	158	158	149	155	155	149
Ærø															
Søby – Faaborg	84	102	82	87	81	87	85	84	87	79	80	77	75	79	38
Ærøskøbing – Svendborg	268	223	287	263	293	294	290	290	296	302	299	300	294	293	304
Søby – Fynshav	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	59	64	66
Total	12.962	12.743	12.202	12.926	13.642	13.694	13.982	14.017	14.359	14.732	14.433	13.670	13.423	13.174	13.155

Færger til mindre danske øer er ikke inkluderet
Der mangler data på ruten Hou-Sælvig og Stubbekøbing-Bogø

Bilag 7. Indekserede oplysninger (passagertal pr. indbygger for de små og mellemstore øer med færger)

Mindre danske øer

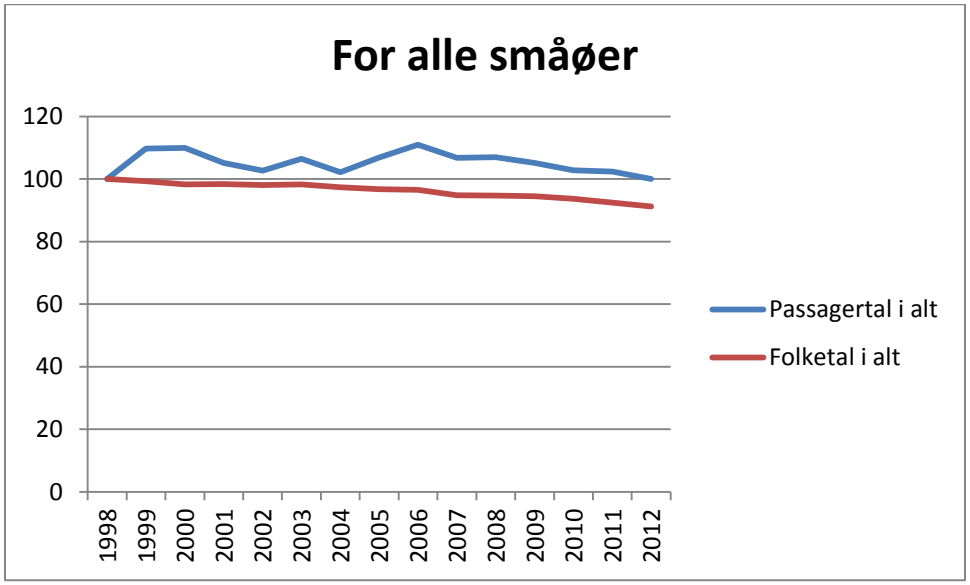

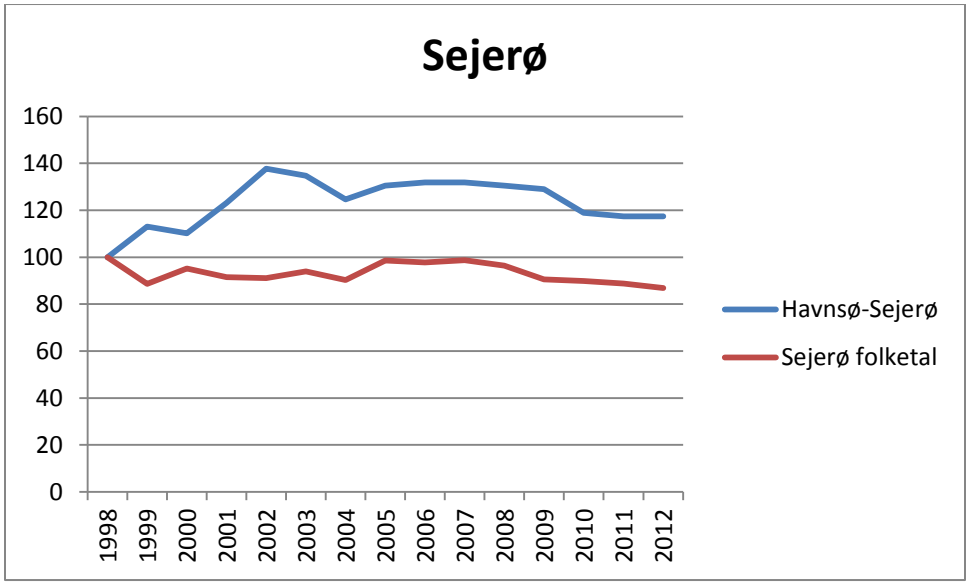

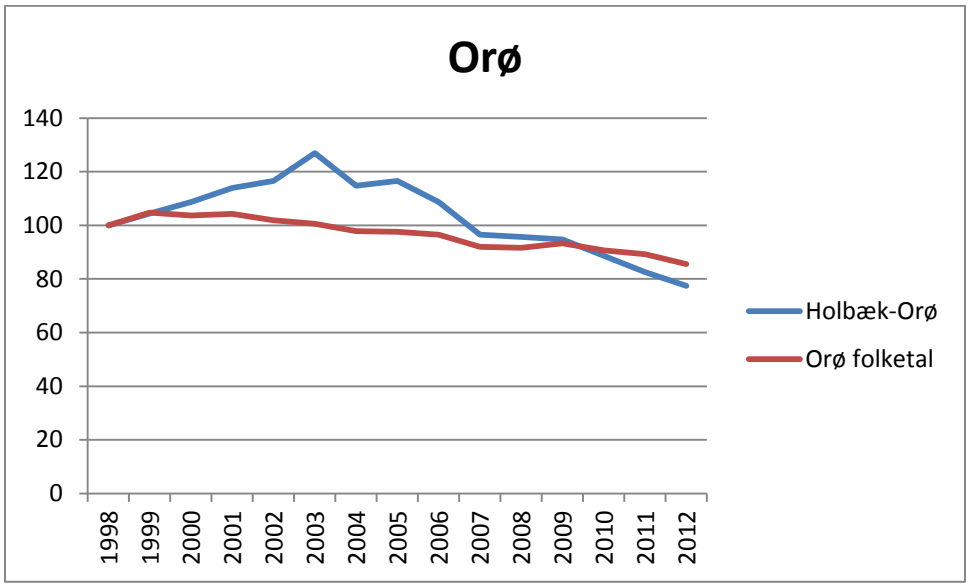
Orø
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Holbæk-Orø
Orø folketal

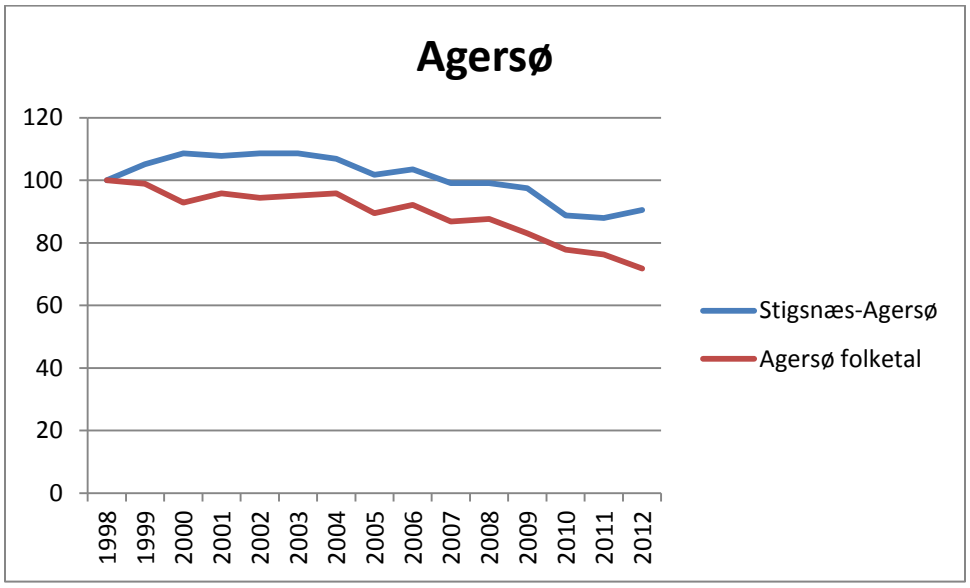
Agersø
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Stigsnæs-Agersø
Agersø folketal

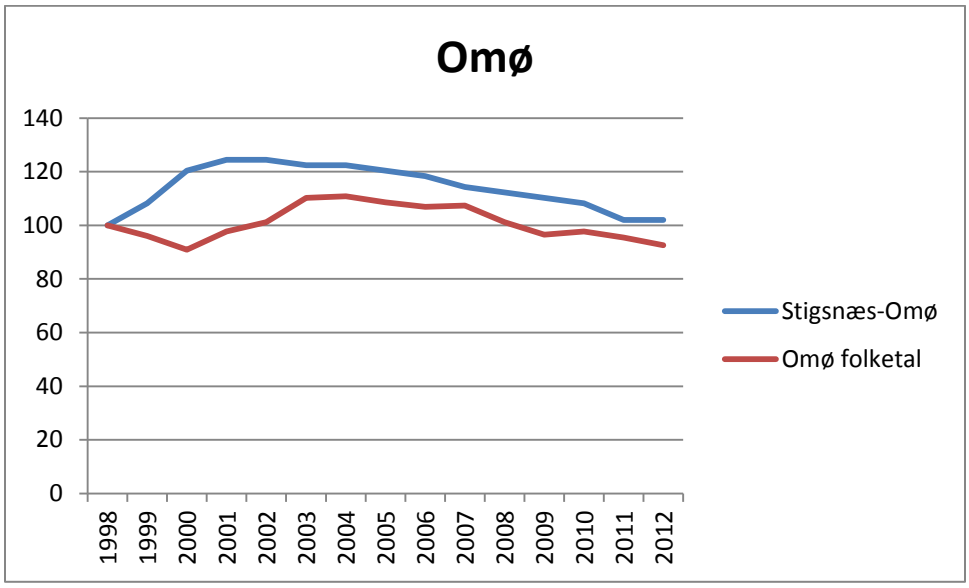
Omø
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Stigsnæs-Omø
Omø folketal

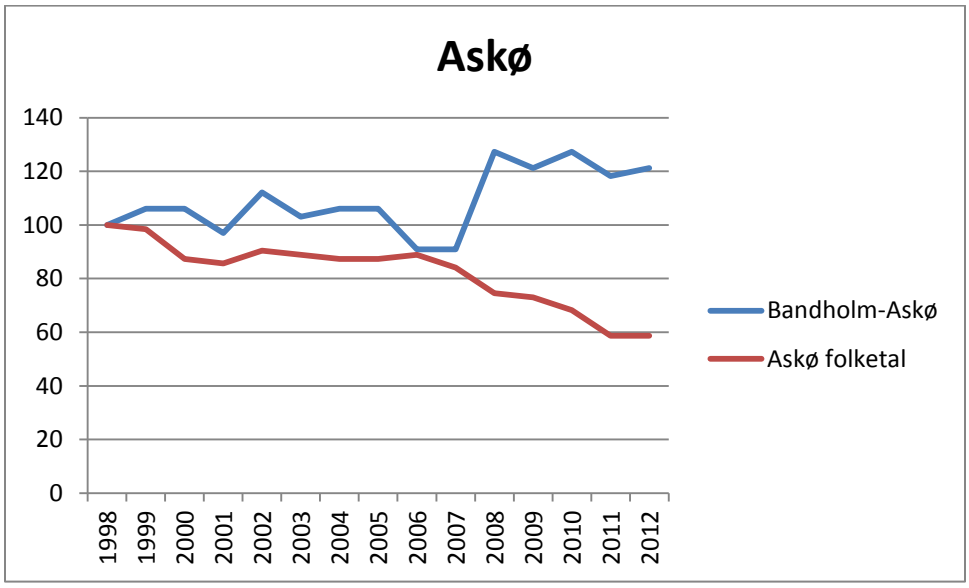
Askø
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Bandholm-Askø
Askø folketal

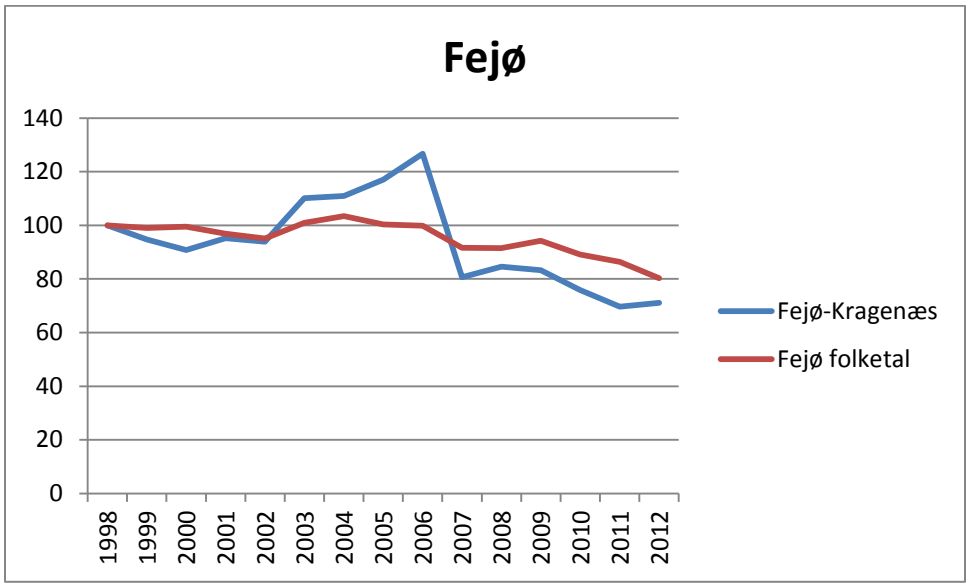
Fejø
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Fejø-Kragenæs
Fejø folketal

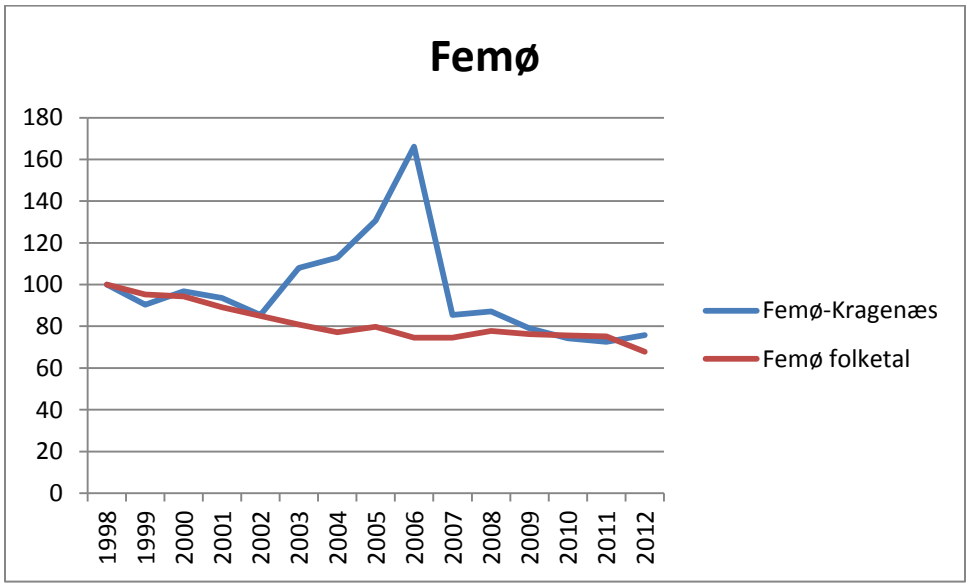
Femø
180
160
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Femø-Kragenæs
Femø folketal

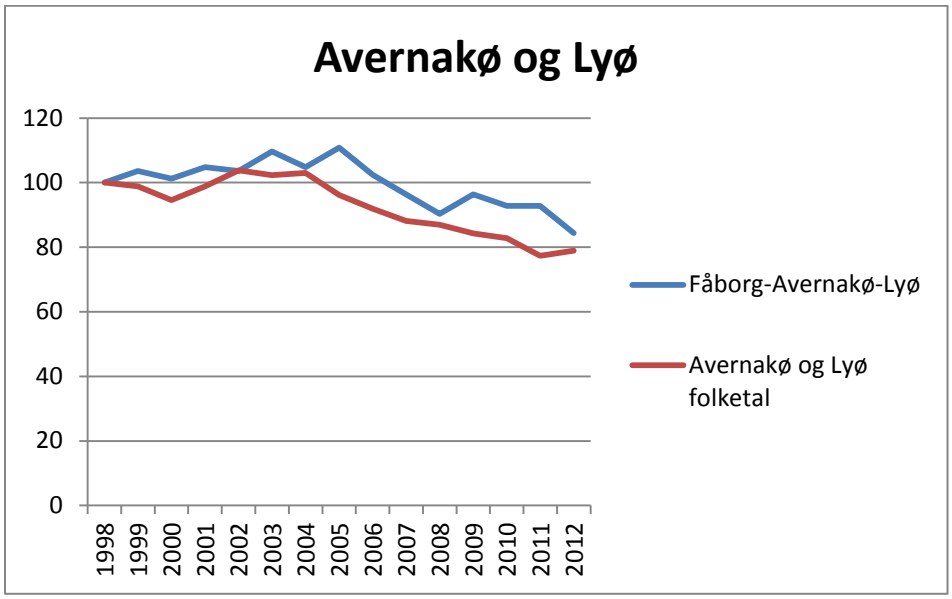
Avernakø og Lyø
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Fåborg-Avernakø-Lyø
Avernakø og Lyø folketal

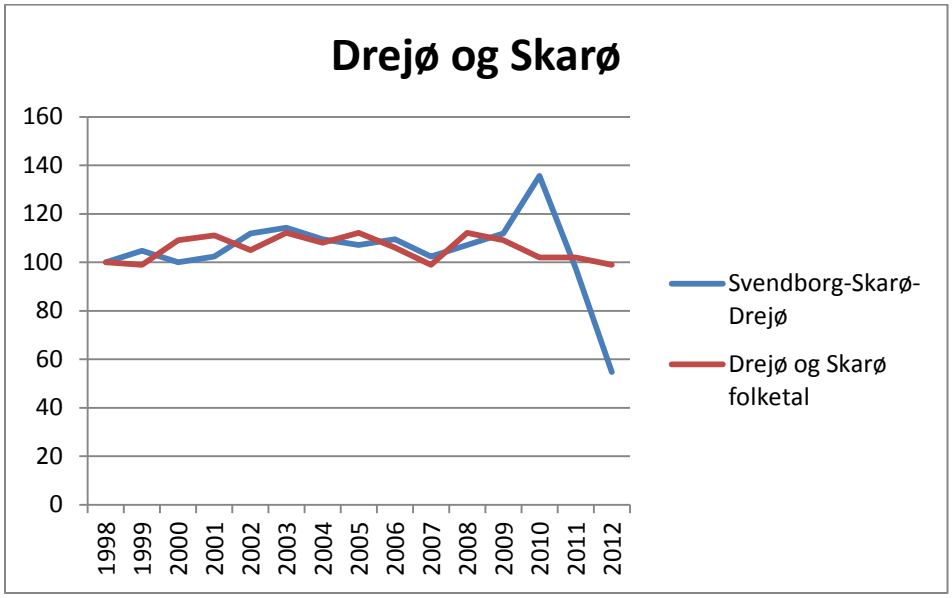
Drejø og Skarø
160
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Svendborg-Skarø-Drejø
Drejø og Skarø folketal

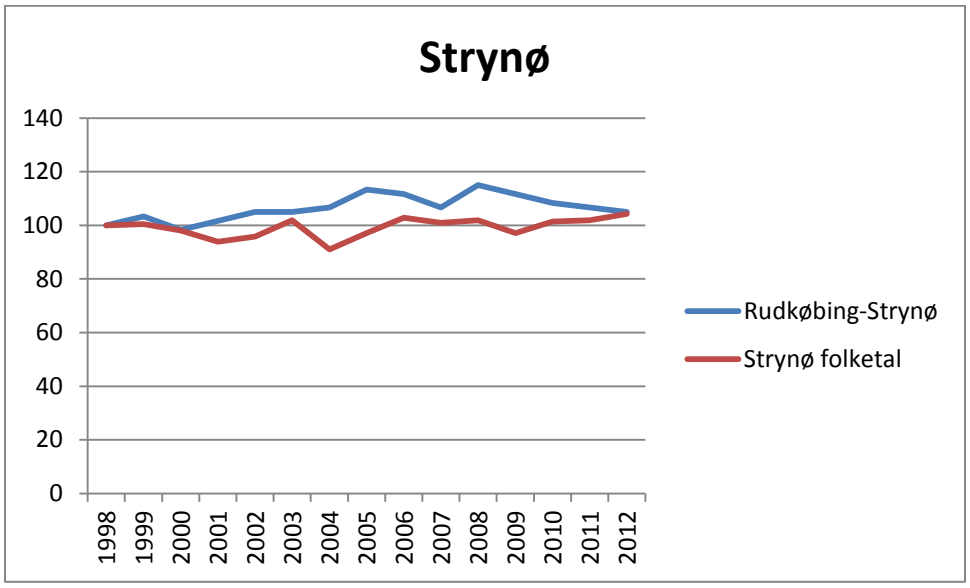
Strynø
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Rudkøbing-Strynø
Strynø folketal

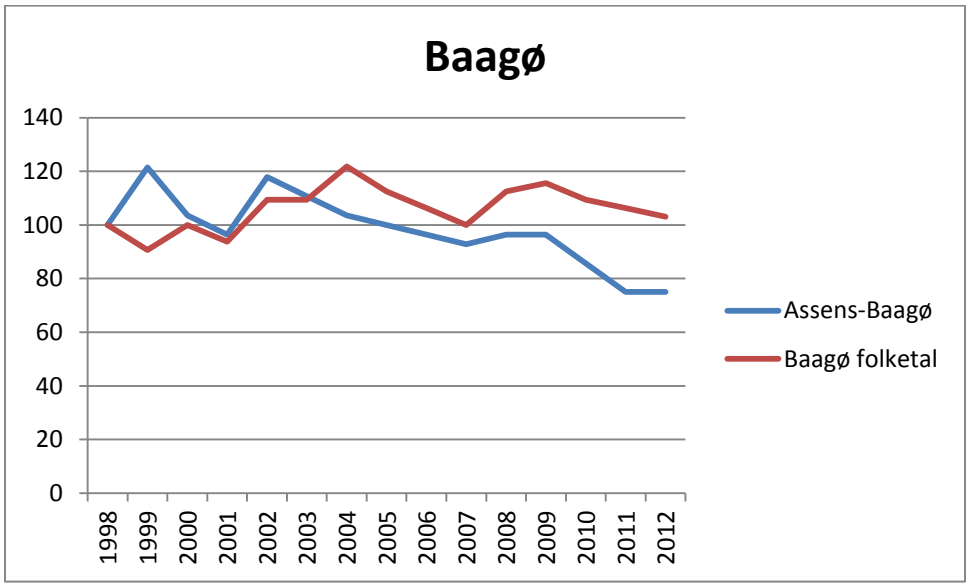
Baagø
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Assens-Baagø
Baagø folketal

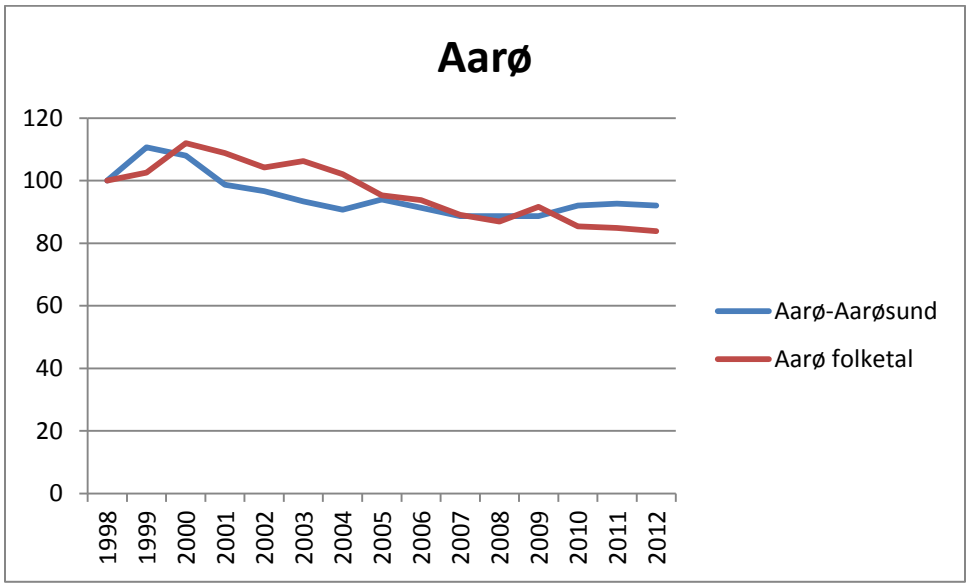
Aarø
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Aarø-Aarøsund
Aarø folketal

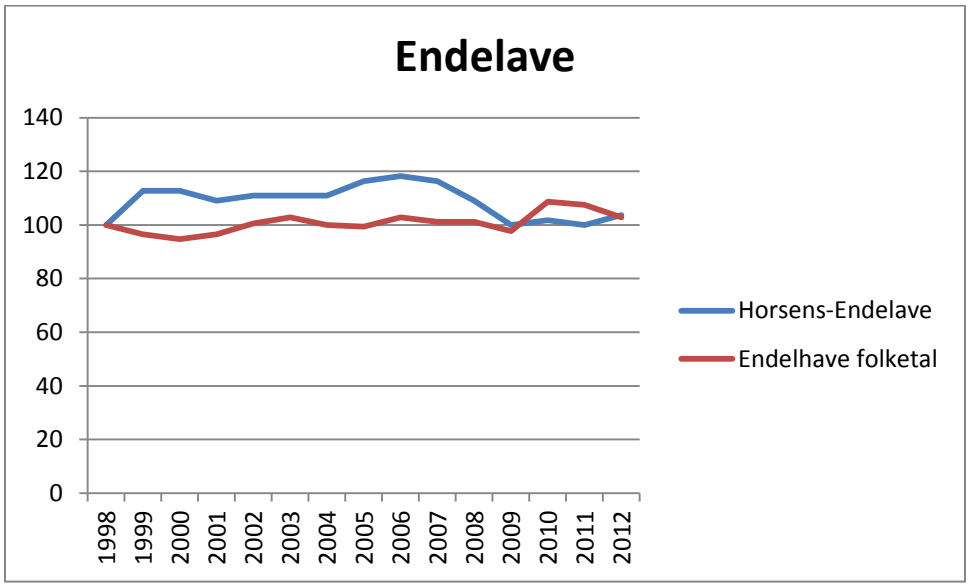
Endelave
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Horsens-Endelave
Endelhave folketal

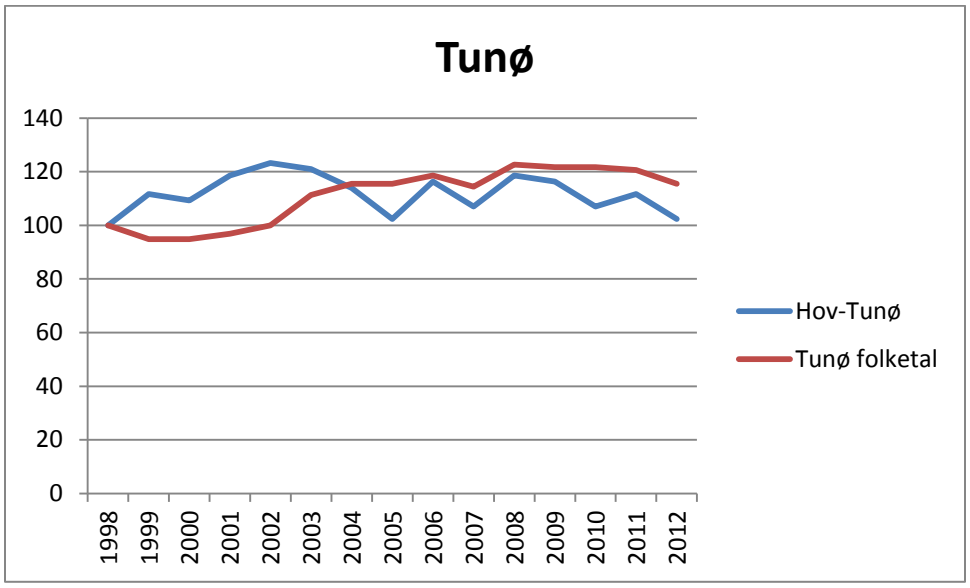
Tunø
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Hov-Tunø
Tunø folketal

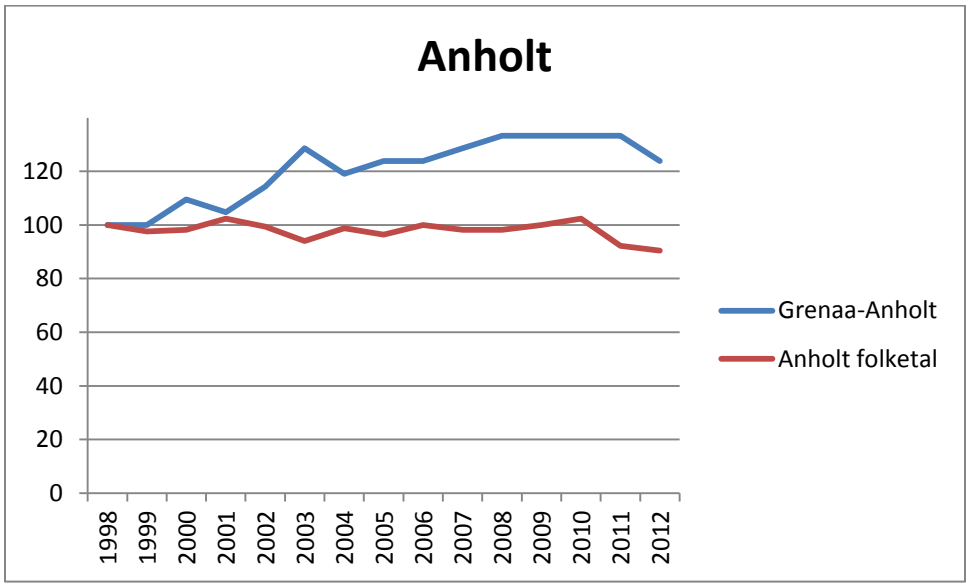
Anholt
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Grenaa-Anholt
Anholt folketal

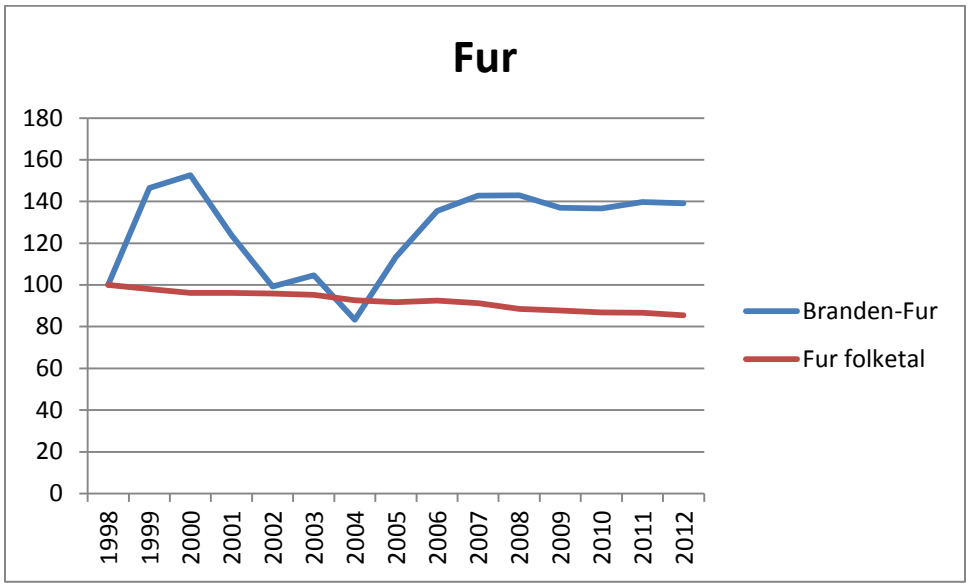
Fur
180
160
140
120
100
80
60
40
20
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Branden-Fur
Fur folketal

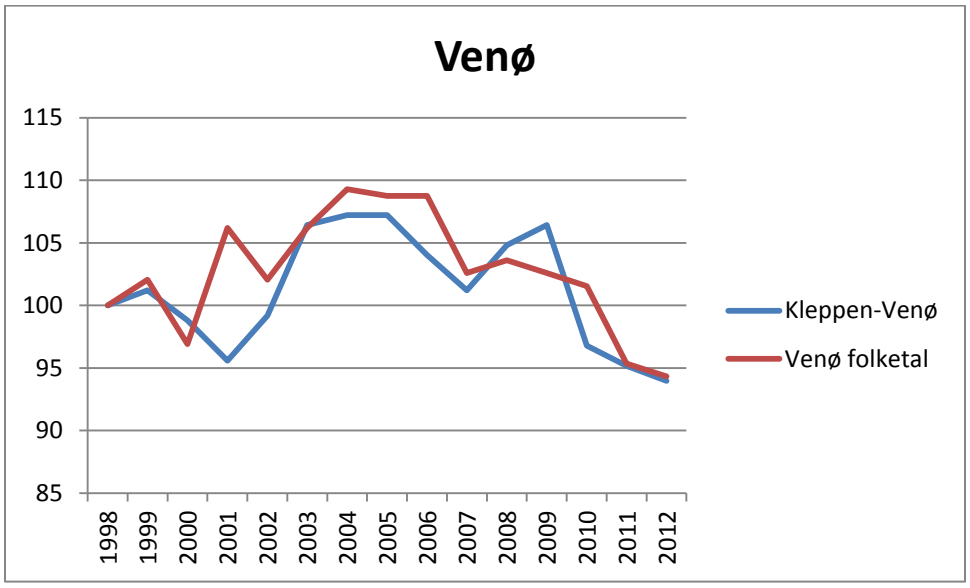
Venø
115
110
105
100
95
90
85
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
Kleppen-Venø
Venø folketal

Mellemstore danske øer

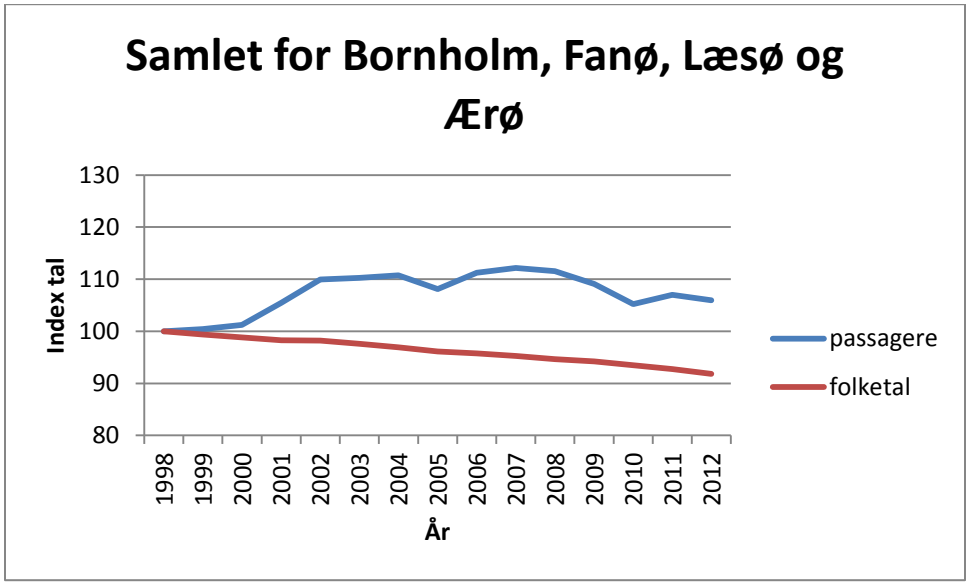

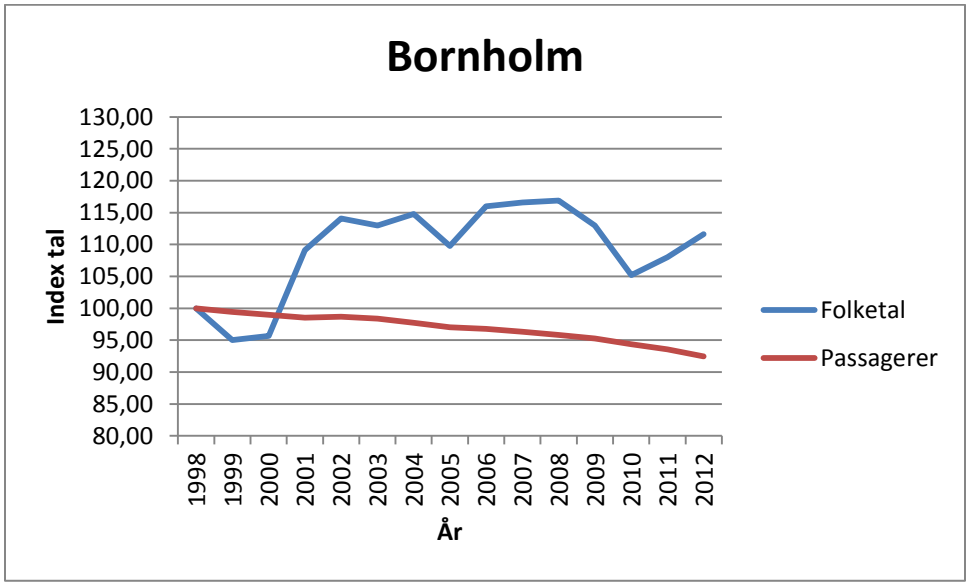

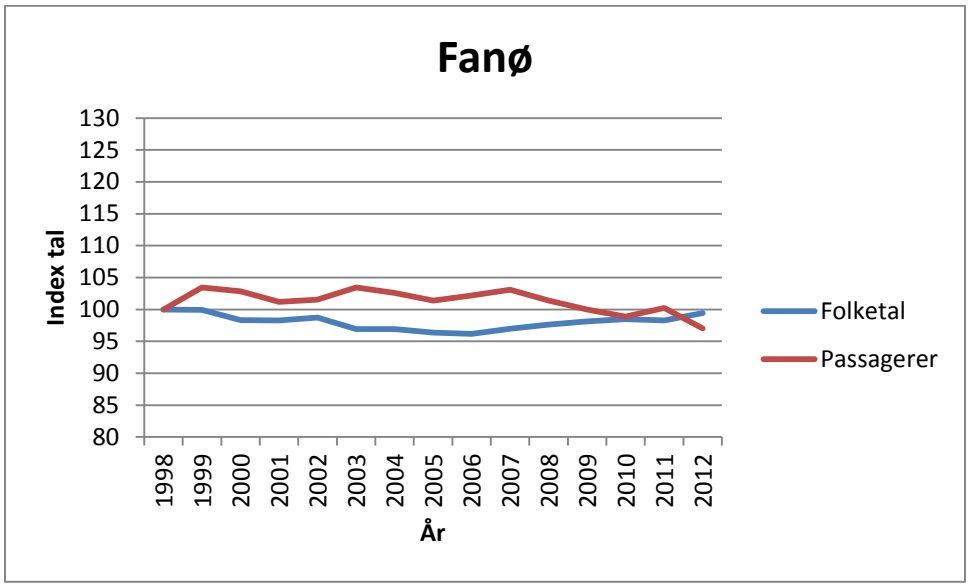
Fanø
130
125
120
115
110
105
100
95
90
85
80
Index tal
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
År
Folketal
Passagerer

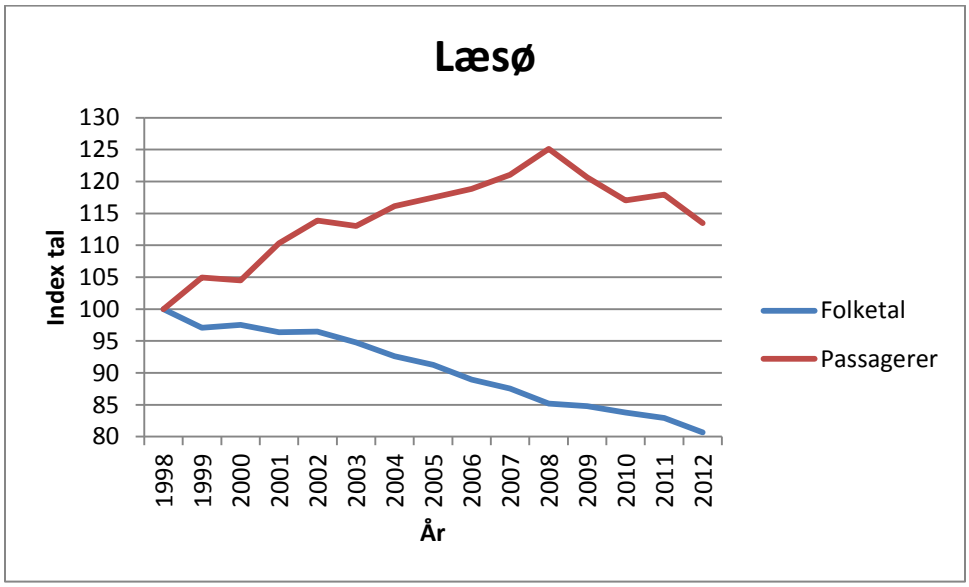
Læsø
130
125
120
115
110
105
100
95
90
85
80
Index tal
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
År
Folketal
Passagerer

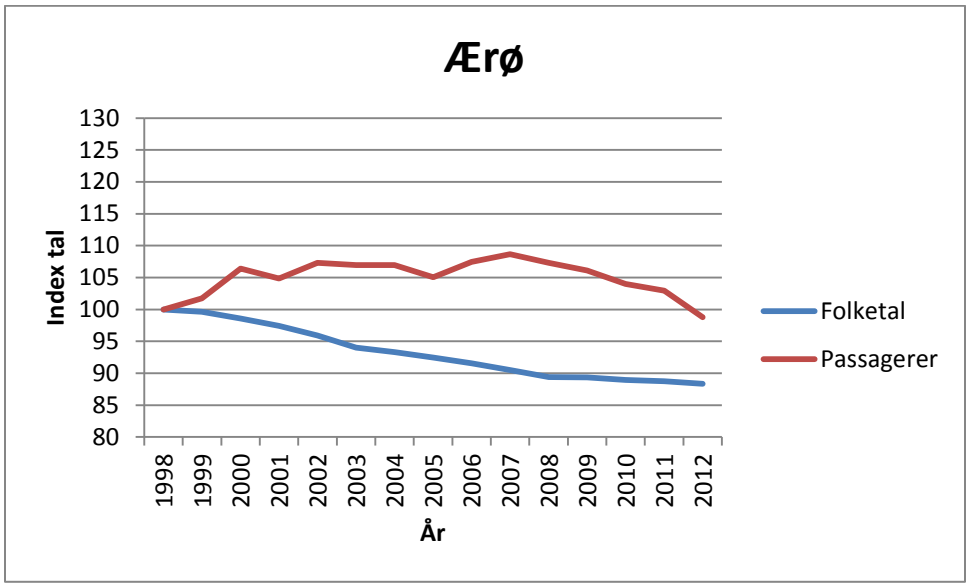

Data for Samsø mangler da alle passagerdata ikke er tilgængelige på Danmarks statistik